

תשע נשמות

154

זיו בן-פורת בר

קולות

תשע ושמות

Ben-Porath Barr, Ziv

Voices, 1st Edition – Tel Aviv, 2025: Nine Lives

Press

104pp.; 12*17cm

עורך ומוציא לאור: אוריאל קון

Uriel@9livespress.com

www.9livespress.com

© Ziv Ben-Porath Barr, 2025

מערכת: ליאת קמחי בראודה, איתי עלה פיט, סופיה אפרשטיין,

פאולינה טוכשניידר, סופיה הרננז, אוריאל קון

עריכה לשונית: תומר קרמן

הציור שעל העטיפה: בוריס נקרסוב

עיצוב: חואנה קפלוטו

עימוד: חגי גילר

הדפסה ראשונה: מאי 2025

Printed in Israel-Palestine

קולות

אי אפשר לדעת אם הקולות באמת היו שם. אפקט אקוסטי כלשהו גרם לקולות הרחוקים להישמע בכירור בתוך החדר, או אולי היו אלה העייפות והדימוי שלי לגבי העיר שגרמו לכך שאשמע אותם. האם היו אלה רעיונות שתולים שנשמעו ועלו?

הסיבה לא משנה; העובדה היא ששמעתי את הקולות מעבר לקולות הרגילים של העיר – הילדים המשחקים, אמבולנס חולף או המולת האנשים. הם נשמעו קרובים: מאחורי הקיר, או לפעמים ממש בתוך החדר. היו אלו צעקות שמחה, צווחות קריאה לעזרה ונהמות שונות.

אני לא יודע אם העיר יוצרת את הספרות או הספרות יוצרת את העיר, אבל דבר אחד בטוח – אני שרוי בתוך שתיהן, או, שתיהן שוכנות בי.

אויולאלה

חשבתי שבחוץ, מחוץ להריסות, נמצאים אנשים אחרים, ואם הם שם הרי שהם יחפשו אותי. כעבור זמן מה, כשלא היה סימן לכך, הבנתי כי לא קיים רישום של אנשי הבניין, ועל כן אין להם דרך לדעת שאני נמצאת כאן, ואם כך, רק אם אעשה רעש הם, אתם, תוכלו לדעת שגם אני מצויה כאן. אז התחלתי לצעוק, צעקות מלוא הגרון, שדעכו לאחר כמה שעות, כשכבר לא יכולתי יותר. חסרת אוויר קרסתי על הרצפה ונרדמתי. כשהתעוררתי, אינני יודעת לאחר כמה זמן, הבנתי שאין לי דרך לדעת מה השעה, וגם אם אדע בדרך זו או אחרת, איך אפשר לדעת מתי אנשים נמצאים קרוב מספיק כדי לשמוע את הקול?

מאז, לפעמים הייתי אישה מקוננת, לפעמים בת־קול היוצאת מן השמיים, פעם קסנדרה משוגעת ופעם אורפאוס השר מתחת למקדש. לפעמים היו

אלה צעקות זעם או נהי, ולעיתים, למרות שקשה להבין עכשיו כיצד הצלחתי, וזה כלל אינו משנה, היו אלה קריאות חדווה או צחוק, מהסוג שבו הסרעפת מתכווצת שוב ושוב, עד שכבר מתחיל כאב בצד הגוף. אך כל הקולות הללו היו מותירים אותי חסרת אוויר ומאלצים אותי לשתוק זמן מה, זמן בו הייתי לאין עבור העולם שבחוץ, גם אם היה כזה, גם אם עוד היו שם אנשים מחפשים או מחכים. בשלב הזה כנראה שעוד ישנתי לעיתים, אינני יודעת, ובעת שהייתי ערה דאגתי מהשקט שישתרר כשארדם. לכן ניסיתי לדאוג לתנוחות שנאמר עליהן שהן מעודדות נחירות, אך אם ישנתי, הרי שבמהלך תנומות קצרות אלה לא הייתי מודעת כלל, כך שהשקט לא הפחיד אותי כל כך, או אם אפשר לומר זאת כך: לא הייתי, ועל כן לא דאגתי. דקלום מכל סוג, מנטרות למיניהן, ואף המהום פשוט, דברים אלה הצלחתי להיות זמן רב יותר באופן רציף, ובשלב כלשהו הפסקתי כמעט לחלוטין להיות נהי, זעקות זעם ופרצי צחוק, והפכתי לאותם קולות הניתנים להפקה רציפה. נכון, קולות אלה היו חלשים יותר, אך בשלב זה כבר לא הייתה חשיבות לעוצמה

שתאפשר למחפשים למצוא אותי - כבר לא היו מחפשים - כי אם לרצף, שהגדיל את הסיכוי לגילוי מקרי והחזיק אותי קיימת, ולו בצורה המועטה ביותר, עבור העולם שמחוץ להריסות.

כמה זמן עבר? השתפרתי בזה, כמעט הפכתי לצליל רציף; כבר לא היו הרבה הפסקות שניתנות לספירה כתחליף זמן, אך בשלב כלשהו, מהכלום שסביבי התגבשה דמות אדם קרב. כל האימון כמו נמחק באבחה חדה, ונהייתי צעקה - האדם שנמצא קרוב להפליא נראה שלא ראה אותי כלל, הסתובב לאחור ורץ. רעש הצעדים שלו יצר קצב מהיר שכבר שכחתי שקיים. שוב נגמר לי האוויר; שוב הייתה שתיקה; שוב נדמה שהייתה משמעות לדבר הנקרא שינה. אני חושבת שישנתי כמה שעות, אבל באמת שאין לי דרך לדעת בדיוק כמה זמן. כשהתעוררתי לבסוף, הייתי שוב נהי, אחר כך צעקות אימה, ורק לאחר זמן רב הצלחתי לשוב ולהיות דקלום, אחר כך מנטרה ולבסוף שוב המהום מתמשך.

אבל הביקור בכל זאת השפיע עליי; הבנתי כי יש סיכוי שזה יקרה שוב, ואם כך הרי עלי לזכור, ללמוד

מחדש כיצד לדבר. המצאתי דמויות לדבר איתן, רוב הזמן בדמיוני בלבד, כדי לא להפסיק להיות המהום - המילים עוד השאירו אותי חסרת אוויר כל פעם מחדש - אך לעיתים גם בקול רם.

הם באים מדי פעם מאז; לרוב ביחידים, מחפשים אותי אך אינם מוצאים, ולשמע קולי, המהום מבורך, הם מתחילים לשאול שאלות, רובן עוסקות בעולם שמחוץ להריסות, ואין להן כל פשר עבורי. הדמויות שהמצאתי עונות בשמחה, ואני חורזת את התשובות עבור המבקרים. אני יודעת, יום אחד לא אוכל להמשיך להיות צליל, ואז, לאחר אותו המהום אחרון.

יום אחד

א.

באותו יום הלך משה אל ביתו, מוחו ריק ממחשבות. רק זיכרון אירועי היום עוד זמזם שם, כמו רטט שממשיך עוד זמן מה לאחר הנחת בקבוק בירה על השולחן. הגיע אל ביתו, הוריד את החולצה והתיישב על הספה, בעודו ממתין שמחשבה כזו או אחרת תחלוף בראשו. אם היה מישהו בבית – שותף או בת זוג – היו ודאי שואלים אותו מה שלומו. לרוב, במצב מסוג זה, השאלה היום-יומית הייתה מולידה תשובה משעממת כמוה, אך לעיתים רחוקות היו מופיעות מילים שיתארו את האירועים. בזמן שהיה יושב על קצה הספה ואומר את אותן מילים, תנועת האצבעות על הברך הייתה נפסקת והוא עצמו היה חושב על מה שקרה במהלך היום, ועם המחשבה היה מגיע שקט מסוג אחר. אבל לא היה אף אחד בבית, אז אנחנו נשאל אותו –

משה, איך היה היום שלך? ונענה בשמו - מוזר.
ויהי ערב ויהי בוקר...

ב.

קמתי בבוקר. שגרת הבוקר שלי עברה כרגיל, וגם לעבודה הגעתי בשעה הקבועה. עד כאן, לא רק שזה לא הזוי, זה אפילו רגיל עד כדי שעמום. דברים התחילו להיות מוזרים קצת אחרי שלירי קמה מהכיסא והלכה לדבר בטלפון. זה היה בשתיים-עשרה וארבעים. אני לא מדבר על זה שהשמיים שינו צבע יותר מפעם אחת, וגם לא על זה שהאדם המעצבן בעבודה פתאום הודיע שמעכשיו הוא ישמע מוזיקה באוזניות ולא בקול, ואפילו לא על זה שלא הייתה אף חדשה נוראית באתרי החדשות באותו יום - כל אלו דברים בלתי סבירים בעליל, אבל לא מהסוג שגורם לך לשאול "מה לעזאזל?! לא, מה שקרה היה שכשחזרתי מארוחת הצוהריים, הבניין בו עבדתי היה חסר. ולא רק הבניין: כל שורת הבניינים הייתה חסרה. אם הדבר היה מהסוג הבלתי סביר בלבד, הייתי מוודא שלא טעיתי ברחוב, שאולי העייפות היא שהשפיעה עליי, אבל המוזרות

לא נגמרה בשורת הבניינים. כל המשך העיר, מאותו רחוב והלאה, היה חסר, וכשאני אומר "חסר" אני לא מתכוון שהבניינים לא היו שם כלל, אלא שרק חלקים קטנים מכל בניין נשארו, תלויים באוויר וכמו ממתנים שמישהו יזכיר להם שהם היו אמורים להיות בניין. התמונה יצרה אצלי תחושה לא נעימה אך יפה, כמו שבירי חרסינות צבעוניים מודבקים על בניין עצום, רק שהשברים היו עשויים בטון לבן והמבנה העצום עליו היו מודבקים היה השמיים הכחולים עצמם.

מה עושים במצב כזה? להיכנס ולהמשיך לעבוד לא נשמע צעד הגיוני. מצד שני, כל הסיפור לא נשמע הגיוני. ובכן, יש צעד הגיוני אחד ויחיד לעשות במצב כזה - צילמתי כמה תמונות יפות של הנוף המוזר, והינה טוב מאוד...

שני עטים

תסתכלו על הנוף: השתקפות העצים במים, בתים בנויים על עמודים למקרה של הצפת הנהר, והנה גם כמה כלבים רצים על החוף. עכשיו כבר רואים בצד ימין את המוכרת מהחנות. "ניר, צוהריים טובים! מה שלומך היום?" הוא עונה לה בצעקה בלי להפסיק לחתור במעלה הנהר. כשהוא מגיע לפנייה לפלג הקטן של הנהר שאליו כיוון, הוא כבר מתנשף מהמאמץ אבל ממשיך לחתור באותו הקצב ועובר בחמש דקות את המרחק הנותר. לפני חודש הוא כלל לא ידע איך לתפעל את הקנו, אבל עכשיו הוא יורד בקלילות אל החוף ומושך אחריו את הסירה. עוד כמה צעדים מהירים והוא יגיע לבקתה. הדלת לא נעולה והוא נכנס פנימה, מוריד את החולצה מייד, וקצת אחריה את שאר הבגדים, ונעמד מתחת לזרם המים במקלחת. קצת צפוף פה, אבל לא נורא. המים מרפים את שרירי

הכתף, אבל אולי חשוב מכך, הם מפיגים את השקט ששורר בבקתה.

כשיצא מהמקלחת הוא יתחיל את המאבק הקבוע לעצור את עצמו מלהיכנס לאינטרנט ולהתחבר חזרה לעולם. כל כך קשה להתנתק בימינו, לעזאזל. לא פעם הוא ניסה לזרוק את הטלפון לנהר, אבל המכשיר המקולל הופיע שוב בכל פעם מחדש בתוך הבקתה. נראה שהחברות ממש שיפרו את האיכות של המוצרים שלהן, כי הסוללה לא נגמרת. לא ברור איך יש לו קליטה בטלפון בבקתה המרוחקת הזאת, על אי קטן בין פלגי הנהר, במדינה שאינה המדינה שלו, וללא מנוי לחברה סלולרית, אבל העובדה היא שלפעמים הוא מפסיד במאבק, ולצער זה קורה די הרבה, ואז הוא שוב בישראל, מעודכן במתרחש, לוקח חלק בוויכוחים חסרי טעם ומדבר עם חברים כאילו שום דבר לא השתנה. למעשה, חוץ מהאנשים בעבודה שממנה התפטר, והמשפחה שלו, אף אחד אחר לא יודע שהוא לא נמצא כאן בארץ.

היום הוא מנצח את עצמו במאבק; שרוי זמן רב בשקט מוחלט, אפילו לא ממהר להכין לעצמו קפה

או לפתוח ספר. הוא לא חושב על כלום, ואנחנו יכולים לעשות ספירת מלאי בבקתה. דרך דלת המקלחת הפתוחה אפשר לראות מגבת תלויה, חצי כיור שעליו מונחת מברשת שיניים וסכין גילוח. בחדר המרכזי מיטה ועליה סדין בלבד; כיור וכוסות קפה לא שטופות בשפע; גיטרה עומדת שעונה על ארון, ומעין בר שצמוד לחלון ועליו מספר רב של ספרים, מחברת פתוחה, שני עטים, טלפון שלא מפסיק לעבוד. זהו, בערך. לפעמים מצוי שם בקבוק יין.

איכסה של סיפור! רק שעמום, מחסור בדמיון, שפה בנאלית, אין רגש, אין רעיון מעניין אחד. רגע, אתה מדבר על הסיפור או על הדמות? מה?

כי גם הדמות משועממת, חסרה דמיון, יש לה שפה בנאלית, לא מרגישה שום דבר ואין לה רעיון מעניין אחד.

איך אתה יודע? עדיין לא כתבתי אף דיאלוג, ולא היה שום תיאור של הרגשות שלו.

כמו שאמרתי, אין לדמות שום רגש. ועל מה אתה מדבר, ברור שהשפה שלו בנאלית, קראת איך הוא

עונה למוכרת בחנות?

מה זאת אומרת קראתי? אני כתבתי!

נו, אז אתה אמור לדעת שאין לדמות שלך שום רגשות, זה האפיון המרכזי שלה.

אולי הם עוד יופיעו.

מה, יש המשך לדבר הזה? ואני אמור להמשיך לקרוא? איזו סיבה יש לי להמשיך לקרוא?

מה תעשה אחרת?

חסר מה לעשות?

טוב, אז לך. אתה מפריע.

אוקי, סליחה. אלך.

לא משנה, הלך החשק לכתוב.

סוף-סוף הלכו האנשים האלה שרבים כל הזמן; שוב, השקט. התחילה קצת רוח; העצים בחוץ זזו בצורה יפה. עוד מעט את תיכנס לבקתה. אני עדיין בין "תבואי כבר" ל"לא אכפת לי לחכות", אבל הוודאות שתבואי מאפשרת לי לשהות בשקט הזה עוד קצת. אולי בכל זאת אצליח הפעם. הרוח הזאת בעצים לטובתי, וגם העייפות של הגוף אחרי המאמץ. נדמה לי שרעש המים במקלחת מהדהד עדיין בתוך הראש

שלי. זה לא ממש נוכח, אז זה לא נחשב רמאות. טוב,
אולי בכל זאת זה "תבואי כבר".

הפעם יהיה תיאור שלה?

אתה כמו מתאמץ להפריע.

הגיע הזמן שתצליח. לתאר אותה. כמה אפשר
לחכות? אי אפשר להכיר דמות רק לפי ההשפעה שלה
על העולם.

ככה זה. תמיד! אנחנו רואים רק השפעות. אבל...
חשוב לך שיהיה תיאור שלה? כתוב.

כשנכנסה לבקתה ראתה את ניר ישן על המיטה.
היא הורידה את התיק מהגב והניחה אותו ליד הגיטרה,
בשקט נכנסה למיטה לידו והלכה לישון.

כל כך רצית לתאר אותה... וכל מה שכתבת זה
משפט אחד ריק.

כתבתי: היא נכנסה לישון בשקט. זה אומר משהו,
עליה, אבל אתה צודק – ניסיתי לחקות אותך במקום
אותה.

אז כתוב בסגנון אחר – שלך.

קודם כל יש חיוך, כל השאר מטושטש. זה מזכיר
קצת את החתול באליס, כי רק החיוך נראה בבירור,

אבל אין דבר מהרשעות של החתול בחיוך שלך, רק הנאה. אחר כך מתחילים לראות את כולך בבירור, ורגע אחרי, כל מה שיש זה עיניים. אם היו עושים אנימציה של איך שזה נראה, זה היה מוזר למדי, אבל ככה אני חווה את זה. רק אחרי שההשפעה של העיניים חלפה אני מצליח לראות את כולך יחד. אני אוהב אותך. לא מתאים!

אבל יפה. עד שכתבתי, אתה הורס. זה לא נשמע כמו סיפור. לא אמין עם הדמות. הוא כל כך מנותק. איך ברגע אחד... הוא מוצף? זה מתחבא שם: מאחורי הניתוק, או אולי בעבר. והכול חולף מהר, הוא לא מספיק לשים לב. צריך לחשוב. אבל אי אפשר לכתוב את זה ככה. זה לא... לא מתאים.

אין לי חשק לכתוב עוד. מספיק. אנחנו לא מתקדמים.

בכל זאת היד נשלחת לטלפון. אין שום דבר חדש, או שיש אבל הוא לא מעניין. אחר כך ניר שוב יוצא מהבקתה, הולך לנהר ומשליך את הטלפון. טיפה אחת נוגעת בעור הרגל החשוף. התחושה היא כאילו

הנקודה שבה הטיפה נגעה היא היחידה שקיימת. אחר כך זה הצוואר, רוח. אחר כך הזרוע, כאב קל. ניר צועד שוב לכיוון הבקתה, היא עדיין לא הגיעה; אולי זה יהיה כבר אחרי שאלך לישון. איך הטלפון שוב הגיע לבקתה לעזאזל? אף, ריח קפה. תחת, הכיסא הלא נוח. שפתיים, לשון, גרון, קפה. ניר הולך הלוך ושוב בבקתה, כאילו שהתנועה תמלא את המחשבות החסרות; כאילו שרעש הצעדים יכול להיות תחליף לקול הפנימי; כאילו שהוא יכול להיות בצורה פשוטה כל כך נוכח בעולם. יד, קיר עץ. רגל ימין, רגל שמאל. ראש, כאב. את עוד לא כאן.

שוב לא הצלחנו לתאר אותה. אולי מחר.

היא תהיה שם. יהיה יותר קל.

ניר נשכב במיטה ועוצם עיניים, הקולות המתווכחים עדיין שם, אבל הם הולכים ונחלשים. הוא שוכב ככה בערך חצי שעה. מדי כמה דקות הוא מסתובב במיטה, מרים את הראש ומסתכל על דלת הכניסה, ואז חוזר לתנוחה המקורית.

בכל זאת היו כמה שורות יפות. הסוף נשמע קצת כמו הנחיות בימוי במחזה. לא אהבתי, את הסוף. טוב,

אתה תמיד... אתה מגזים, לפעמים אני... קצת גנבנו...
לא?... הר... בט... מח... א...
חושך.

דיאלוג

בראשית ברא אלוהים את השמיים ואת הארץ, והארץ
הייתה תוהו ובוהו ושקט על-פני תהום, ורוח אלוהים
מרחפת על-פני המים.
זה חושך, לא שקט.
מה?

זה חושך, "חושך על פני תהום", לא שקט.
בטוח? הייתי משוכנע שזה שקט.
אחר הדברים הללו השתתקו שניהם ובהו זמן מה
ברחבה הפרושה מולם. ויאמר אלוהים יהי-קול ויהי-
קול: וירא אלוהים את-הקול כי-טוב; ויבדל אלוהים
בין הקול ובין השקט: ויקרא אלוהים לקול יש ולשקט
קרא אין ויהי-ערב ויהי-בוקר יום אחד.

רגע של שקט

אחרי שנים בהן לא נתן סימן, נדמה היה כי הנזיר רוצה לומר דבר מה. למרות הזמן שעבר עדיין היה לו מוניטין, ומספר רב של תלמידים ועיתונאים נאספו לשמוע אותו שובר את השתיקה, את צום הדיבור שגזר על עצמו.

בחדר המרכזי סידרו שורות של כיסאות והניחו על שולחן קטן כוס מים בשבילו. העיתונאים ניסו להתעקש שיש צורך לצלם את האירוע, אבל המארגנים סירבו בתוקף ואיימו להוציא אותם מהאולם.

קצת אחרי השעה תשע בערב, כשהקהל כבר החל להתעייף, הנזיר צעד לאיטו למרכז החדר והכריז: "נגמר לי על מה לשתוק." מיידי כשסיים לדבר יצא מהחדר, בדיוק רגע לפני שהשתיקה מילאה אותו. גם אחרי כל השנים האלה, הוא עדיין לא היה יכול לסבול רגע של שקט.

שפה זרה

כשהגיע לסוף המדרחוב בנחלת בנימין ולא מצא את המוזיאון שחיפש, חזר חוליו על עקבותיו וחיפש את המוזיאון בשנית. שוב לא היה המוזיאון בנמצא, וחוליו חשב לעצמו שכנראה הבין לא נכון את ההנחיות שנתנה לו המלצרית הנחמדה בבית הקפה. הרי טעויות מסוג זה נפוצות כשאתה מנסה להסתדר ללא שליטה בשפה. בהיעדר משהו טוב יותר לעשות, הוא המשיך ללכת ברחוב. המדרכה נהייתה מלוכלכת וצרה יותר מרגע לרגע, עד שכבר לא ניתן היה להתחמק מהטיפות שירדו מהמזגנים. לבסוף נעצר מול חנות שנראתה סגורה. חתול ישב בחלון הראווה ושיחק עם זכוב דמיוני. הוא נראה אדיש לחלוטין לזמן החולף. חוליו נכנס בלי להבין איזו חנות זאת.

בתוך חנות חשוכה ורחוסה עמד אדם מבוגר שהחזיק בידו כוס זכוכית קטנה שהעלתה אדים, מה

שגרם לחוליו לתהות מי המשוגע ששותה משקה חם ביום לוחט כמו זה. התחושה החנוקה שיצרו הספרים הישנים על המדפים והחום גרמו לכך שירצה לצאת החוצה כדי להמשיך בשיטוטו, אבל לפני שהספיק לצאת, פנה אליו האדם ושאל על דבר רצונו. בעברית החסרה שלו ביקש המלצה לספר. האיש שאל אותו איזה סוג של ספר הוא רוצה, והוא השיב שאיננו יודע, אבל רצוי שיהיה מורכב מסיפורים קצרים. האיש שלף ספר קטן בצבע ירוק דהוי. על הכריכה הופיע רישום של קטר, מצויר בקווים גסים, והאותיות היו עקומות ובגדלים שונים זו מזו. בשלב זה כבר הזיע חוליו כל כך עד שכל רצונו היה לסיים את השיחה מהר ככל האפשר. הוא שילם את הסכום הגבוה שדרש המוכר. אם היה מבין את השפה היה מבין שמדובר במהדורה שלא ניתנת להשגה בארץ. אם היה מבין באיזה ספר מדובר, אולי היה מתעצב לגלות שאין להשיג אותו יותר בעברית.

כשיצא לבסוף - בעיניו היה זה זמן ארוך עד כדי בלתי נסבל, בעוד שבסך הכול היה בחנות מספר דקות מועט - החליט שאינו מעוניין להמשיך לשוטט;

הסתובב והחל ללכת בחזרה לכיוון בית הקפה שעזב רק חצי שעה קודם לכן. הוא הלך כמה עשרות מטרים, ונעצר. במקום שבו הביט מספר רב של פעמים קודם לכן נמצא המוזיאון שחיפש. המוזיאון הוקדש לסופרים שונים, ונאמר לו שיהנה מהמוצגים בו.

לאחר ששילם את מחיר הכניסה, הגיע לגרם מדרגות מרשים, המתפצל לשניים ונראה מפואר מרוב הבניינים שראה בארץ הזו, אך מעט מוזנח. הוא עלה לאיטו, העלה כף רגל אחר כף במעלה המדרגות, עד שהגיע לדלת כחולה; נעצר מעבר לדלת. לקח לו מעט זמן להתרגל לחושך, ולאחר מכן הצליח להביט על התמונה התלויה על הקיר בצד השני של החדר. ברגע הראשון חשב ששכח להכניס לתיקו את הספר שקנה, אך לאחר רגע הבין שבתמונה על הקיר הופיע אותו ספר שקנה. רגע לאחר מכן כבר הלך בצעדים מהירים, כמעט רץ, אל התמונה. לא היה ספק – זאת הייתה תמונה מהחנות שבה נכח זמן מה לפני שהגיע הנה, וגרוע מכך, זאת הייתה תמונה שלו קונה את הספר. על הכיתוב מתחת לתמונה נכתב: "הסופר המפורסם קונה עותק נדיר של ספרו בתרגום לעברית".

מיותר לציין שבפעם הבאה שניסה להגיע אל חנות הספרים ואל המוזיאון לא מצא אותם בשום מקום. העברית שלו מעולם לא הגיעה לרמה מספקת כדי לקרוא את הספר שקנה, ומתוך פחד שגם הספר ייעלם, הוא מעולם לא הראה אותו לאיש.

הנסיעה

הרכבת נוסעת. מסביב נופים משתנים. אני מסתכל מחוץ לחלון הימני של הרכבת על ההר בצבע טורקיז שראיתי פעמים רבות בעבר, אבל הוא נראה לי הפעם שונה. כלומר, נראה שהצורה שלו באמת השתנתה מאז הפעם האחרונה שנסעתי. מלבדי יושבים ברכבת בערך חמישה נוסעים נוספים. אני מוציא את הספר כדי להתחיל לקרוא ומתחרט כאשר פתאום פונה הרכבת בצורה חדה כלפי מעלה. הספר נפל לי מהיד, ויחד איתו נפלו המון ספרים לחלק האחורי של הקרון, וגם כמה אנשים, שכנראה לא מכירים את הקו הזה ועמדו במקום לשבת. לפחות כל המושבים ברכבת הזאת פונים לכיוון הנסיעה, אחרת זה היה נגמר רע מאוד.

הנסיעה כלפי מעלה לא נוחה, אבל היא נמשכת רק זמן קצר, וכעת אנחנו שוב נוסעים במישור. האדמה הלבנה התחלפה באדמה חומה-כבדה, וגם הטופוגרפיה

של הנוף השתנתה. רק הצבע הטורקיז ממשיך להיות
הצבע העיקרי מחוץ לחלון. אני הולך לקחת את הספר
שלי ומבחין בשלושה אנשים, כנראה מאלה שנפלו.
עכשיו הם יושבים על הרצפה במקום לעמוד וקוראים
מתוך הספרים שנפלו, קוראים בו-זמנית. כל אחד מהם
מסתכל על כעשרה ספרים שנמצאים לידו. בכל פעם
שהרכבת קופצת ומטלטלת בחוזקה, הספרים משנים
מקום, אבל האנשים ממשיכים ולא נראה שזה מפריע
למלאכתם.

"סליחה, זה הספר שלי."

"סליחה, זה הספר שלי," אני חוזר על זה שוב,
הפעם חזק יותר.

"באמת? מעניין מאוד."

נשמע רעש חזק והרכבת קופצת. מזל שהספקתי
לתפוס במעקה.

"זה הספר שלי!"

"תרגיע, אנחנו מנסים לקרוא."

"תביא לי את הספר שלי בבקשה."

"מה?"

"תביא את הספר."

האיש הקרוב אליי מבין השלושה מגיש לי ספר קטן בעל כריכה שחורה ועליה אותיות מוזהבות. אבל זה לא הספר שלי.

"את זה," אני אומר ומצביע על ספר שנראה כמו הספר שקראתי. האיש הושיט את היד למקום שהצבעתי עליו, אבל הרכבת קפצה שוב, והפעם כל הספרים זזו קצת ימינה. האיש מגיש לי את הספר שנמצא עכשיו במקום שעליו הצבעתי, אך אני מסרב בנימוס.

"את זה," אני מבקש ממנו, והוא מגיש לי את הספר שחשבתי שהוא הספר שלי. אבל כשאני מסתכל על הספר אני מגלה שהוא בכלל כתוב בשפה שלא מוכרת לי. במבט ראשון השפה דומה לזו שלי, אני מזהה את האותיות, אבל רגע אחרי כבר ברור שהיא לא אותה שפה. נראה לי שאשמור אותו, כי הכריכה יפה ולא נראה שהאיש מתעניין בו או רוצה לקבל אותו בחזרה. אולי אנסה לקרוא בו אחר כך, אבל אני בכל זאת רוצה לקבל גם את הספר שלי.

"את זה," אני מבקש בתחינה ומצביע על ספר אחר שדומה לזה שקראתי. נראה לי שנמאס לאיש מהבקשות שלי והוא עושה לי דווקא, כי הוא מגיש

לי ספר שנראה אחרת לגמרי ורחוק מאוד מאיפה
שהצבעתי. האיש שלידו מרים את המבט מהספרים.

"את זה אני קורא."

אני זורק את הספר על הרצפה והאיש ממשיך לקרוא
בו בלי להגיד דבר.

"את זה!" אני צועק.

"די לצעוק," אומרים שלושתם בו-זמנית.

נמאס לי מהשיחה הזאת. אני מנסה להרים את הספר
בעצמי, אבל כל הספרים פתוחים ואני כלל לא יודע
איזה מהם שייך לי. אני מרים שלושה ספרים בזה אחר
זה, אבל אף אחד מהם לא שלי. אני מתכופף להרים
עוד ספר אחד.

"בן זונה! אני אהרוג אותך," מסתכל עליי ואומר
האיש השלישי.

"די לצעוק," עונים השניים האחרים, וזה קצת מוזר
כי הוא דווקא דיבר בשקט.

הנסיעה עוד ארוכה. נראה לי שאקח את הספר שלי
לאחר שיסיימו לקרוא בו. אני חוזר למושב שלי עם
הספר החדש שקיבלתי.

מגילתי הפרושה שבה עדיך, כס קדום, ואנוכי
עימה. מצאתיך שומם.
מגלותי התמידית שבתי עדיך קדם, אך שומם
אנוכי. עת צאתי מעמי.
מה גלוי בשבתי לפניך אני – אך זר לעצמי. כצמד
ניצים אנוכי.

”מה זה החרא הזה שנתתם לי?”
האיש הראשון רוצה לדעת על מה אני בעצם מדבר,
והשני מתלונן שאני שוב מפריע. אחרי שאני מסביר
להם שאני מדבר על הספר שהם נתנו לי קודם, הם
אומרים שהם פשוט נתנו את מה שביקשתי, ”את
הספר שלך, ותלך לעזאזל, ” מסנן השלישי, רגע לפני
שנשמע רעש חזק והרכבת קופצת שוב. מזל שהספקתי
לתפוס במעקה הזה.

”די לצעוק, ” אומרים ארבעתנו בו-זמנית.
השלווה יושבים עם הפנים זה לכיוון זה, אבל
המבט שלהם מופנה למטה, לכיוון הספרים הפתוחים
על הרצפה. הם מרימים את הראש בזמן שאנחנו
מדברים, אבל זה נראה שהם מסתכלים על גג הקרון

יותר מאשר לכיווני. "מה אתם בעצם קוראים?" הם מסבירים שהם קוראים את כל הספרים שהם מכירים, אבל הם לא יודעים שום דבר על הספר שלי. מה שכן, נפל עליהם לא מזמן אחד חדש מהשמיים ועכשיו הם מכירים אותו. "אתם יכולים לקחת בחזרה את זה שנתתם לי. אין לי צורך בדבר הזה."

אף אחד מהם לא מושיט יד כדי לקחת ממני את הספר, לכן אני זורק את הספר על הרצפה וחוזר למקומי. אני מוציא מהכיס פתק קטן שעליו מודפסים פרטי הנסיעה שלי ומגיש אותו לאיש שעובר עכשיו במעבר. הוא סורק אותו במכונה בלי להסתכל עליי. אני שוקל להתלונן בפניו על האנשים שלקחו את הספר שלי, אבל מתחרט. במקום, אני שואל אותו אם יש כאן איפה לקנות קפה. הוא אומר שיש מכונה מקדימה. אני מודה לו והולך לקדמת הקרון. אחר כך יש רעש חזק והרכבת קופצת שוב. אישה שיושבת ליד המכונה צועקת.

"די לצעוק," אומרים בו-זמנית שלושת האנשים. אני מתכופף להרים את הכוס שנפלה. רעש חזק והרכבת קופצת שוב.

"אך! מה נראה לך שאתה עושה?! חם!" היא צועקת.
"סליחה, מעדתי," אני עונה. "אני אראה לך מה זה,"
אומר האיש השלישי ואני רואה אותו מתקרב אלינו.
אני חוזר למושב שלי, מתיישב ופותח את הספר
השחור עם האותיות המוזהבות, שלא שמתי לב בכלל
ששמרתי איתי. אני לוגם את מעט הקפה שנשאר בכוס.

הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ הזה על
הסוכך אשר נקבים בו. ויצאו מים רבים. וישרפו
המים. והיה ביום ההוא קול צעקה.

אני סוגר את הספר.

נראה לי שהתחנה קרבה, אבל אני לא זוכר את
המסלול, לכן אני הולך בזריזות לחלקו האחורי של
הקרון. לא הייתה לי תוכנית ברורה, אבל הפעם שניים
מהאנשים עומדים ומדברים בלחש, והשלישי מסתכל
מהחלון. הספרים מפוזרים על הרצפה האפורה; חלקם
פתוחים זה ליד זה, בערך במקום שבו ישבו האנשים,
בעוד ספרים אחרים יוצרים שלוש גבעות קטנות
קרוב לקירות הרכבת. אני מרים מהר את כל הספרים
שנראים דומים לספר שלי וסוחב אותם חזרה למושב

שלי. נראה לי שאחד או שניים נפלו בדרך, אבל אין לי זמן לחזור כדי להרים אותם. כשאני מתיישב אני מסתכל אחורה בלחץ, אבל לא נראה שהם שמו לב בכלל. אם לדבר בכנות, מה שבעיקר חשוב לי זה שלא נראה שהאיש המפחיד שם לב. אני פותח את אחד הספרים.

מגילתי הפרושה שבה עדיך, כס קדום, ואנוכי עימה. מצאתיך שומם. הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוף הזה על הסוכך אשר נקבים בו. מגלותי התמידית שבתי עדיך קדם, אך שומם אנוכי. עת צאתי מעמי. ויצאו מים רבים. וישרפו המים. מה גלוי בשבתי לפניך אני – אך זר לעצמי. כצמד ניצים אנוכי. והיה ביום ההוא קול צעקה.

”שוב זה? זה לא שלי!” אני אומר בקול רם. אף אחד לא עונה.

סוף-סוף הרכבת עוצרת והדלתות נפתחות. דרך החלון נשקפת הכניסה, ואחריה אני יודע שנמצא הדבר שבאתי לראות. אני פותח את הספרים, זה אחר זה, אבל לא מוצא את הספר שלי; לוקח אחד מהם והולך לכיוון הדלת, וכשרגלי האחת כבר מחוץ לקרון, אני פותח אותו. "מגילתי הפרושה..." אני לא יכול לעמוד בזה שוב. אני מסתובב וחוזר למושב, עובר על כל הספרים, הפעם לאט, אבל לא מוצא את הנכון. אני ממחר לחלק האחורי של הקרון, אולי חלקם נפלו, ובאמת שניים זרוקים במעבר. אני מרים אותם ורץ לכיוון הדלת שמתחילה כבר להיסגר. יד אחת כבר בחוץ מחזיקה בספר, לא נראה שהדלתות יעצרו. אני מושך מהר את היד פנימה - בסוף יד זה יותר חשוב...

דרך החלון אני רואה שלושה אנשים שמרימים את הספר שנפל לי. הם לוקחים אותו איתם, עוברים את השערים האוטומטיים ונעלמים מעבר לדלת הגדולה המובילה החוצה מהתחנה.

בואו נלך

"בואו נלך."

"לאן?"

"לא משנה לאן."

הם קמו בלי להגיד עוד אף מילה ויצאו מהבית, נסעו ברכבת, אחר כך באוטובוס, אחר כך במטוס, אחר כך באונייה. הם המשיכו ככה כל עוד היה להם כוח לעמוד על הרגליים, ולבסוף קרסו במקום הראשון שמצאו.

"עכשיו יותר טוב?"

"למי?"

"מה זאת אומרת למי? לך."

"לא יודע."

"אז למה נסענו עד לפה?"

"כדי לזוז. הכי חשוב לזוז."

הם נרדמו כולם, וכשקמו ראו שהדירה נשארה בדיוק

באותו המצב כמו שהייתה בערב הקודם. הספרים היו מונחים באותה הצורה בדיוק, הכלים בכיור נשארו באותו המקום, אפילו האור עדיין דלק במנורה.

"הכי חשוב לזוז."

"זה מה שאני אמרתי אתמול."

"לא לא, לא הבנת. התכוונתי לזוז במובן של להניע את הגוף," היא אמרה, ואז קמה והתחילה לרקוד. הם רקדו כולם עד אור הבוקר, ואחר כך עד הלילה הבא, ואז עד אור הבוקר.

"בדרך כלל צריך סמים כדי לרקוד כל כך הרבה זמן ברצף."

"לא כשמבינים שלזוז זה כל מה שאפשר לעשות."

"אבל עכשיו מה?"

"להמשיך לזוז."

"כבר כואבות לי הרגליים."

"גם לי."

הם המשיכו ככה כל עוד היה להם כוח לעמוד על הרגליים, ולבסוף קרסו במקום הראשון שמצאו.

בבוקר כשקמו ראו סביבם נוף שהם לא מכירים.
מהחלון נראה הים בכיוון הלא נכון, והשמיים נראו
שונים. הם לא ידעו להגיד בדיוק מה היה שונה, אבל
היה ברור שהמקום הוא לא אותו המקום. הם יצאו
מהדירה והלכו לחנות הקרובה. המדרכות היו בגודל
אחר מזה שהיו רגילים אליו. הם לא זיהו אף אחד
מהעצים, והשלטים על החנויות היו בשפה שלא הכירו.
הם ניסו לקנות משהו לאכול בחנות הראשונה שראו,
אבל גילו שבכלל מוכרים שם מוצרי קוסמטיקה, ובין
כה וכה לא היה להם כסף מתאים.

"עכשיו מה?"

"נחזור לדירה."

"איזו דירה?"

"זאת שהתעוררנו בה הבוקר, אלא איזו?"

"אבל אנחנו אפילו לא יודעים איפה היא."

"אז נחזור הביתה."

הם נסעו באוטובוס, ואז ברכבת, באונייה ואז
במטוס, ובסוף הגיעו חזרה הביתה.

"אולי טעינו ובכלל הכי חשוב להישאר במקום."

"לא נראה לי. זה לא נשמע מתאים."

"אולי צריך לזוז אבל לא יותר מדי."
"איך נדע מתי זה יותר מדי?"
"כשאנחנו קורסים זה כנראה יותר מדי."

"אולי פשוט אחזור ללכת הלוך ושוב בדירה את
המסלול הכי ארוך שאני יכול."
"זה יעזור למישהו?"
"לא הבנתי. כי הדברים האחרים עזרו?"
"אולי."

הם לא הצליחו לקום מהספה, אז נשארו לשבת.
בשלב כלשהו קרסו באותו המקום שבו ישבו על
הספה. בבוקר לספה כבר נמאס אז הם נאלצו לקום.

תרגילי היעלמות

א.

לאחר שהאנשים הפסיקו לעבוד באופן גורף, נותר די הרבה זמן פנוי לרובם. חלקם הלכו לאיבוד בדרך לעבודה ומעולם לא נמצאו, אבל הרוב הצליחו לשוב הביתה ולא ניסו להגיע שוב לעבודה. פתרונות רבים הוצעו כדי להצליח למלא את הזמן. יש שדגלו בקיום פעילות ספורטיבית במשך מספר שעות ביום. אחרים טענו שהקולינריה הוזנחה בשנים האחרונות ויש להשקיע שעות רבות בבישול במטבח, והוצעו עוד מגוון רחב של פתרונות מסוג זה. אבל הרוב הגדול של האנשים פשוט מצאו שהזמן עובר להם מהר יותר במהלך היום, אולי כי כל הפעולות האטו בערך פי שניים כשהתבטל הצורך לקום ולהגיע לעבודה.

תוך זמן קצר התלוננו שוב רוב האנשים על כך שאין להם זמן לשום דבר, והחלו לחפש היכן הם

יכולים לקצר את שגרת יומם עוד יותר. חלק ויתרו על מקלחת יומית ועברו להתקלח אחת לשבוע. אחרים עברו לארוחה אחת ביום כדי לחסוך את הזמן שלקחו ההכנה והאכילה.

באופן מפתיע מעט, רק אצל אנשים בודדים התמלא הזמן שהתפנה בשאיבת אבק.

ב.

בעיר שבה גרו הייתה הפרדה ברורה בין אזורי המגורים לאזורי העבודה. בזמן המלחמה החמישית מול האויב נורו טילים שפגעו בדיוק באזורי המגורים. העובדה שאף אזור עבודה לא נפגע הייתה מפתיעה, בעיקר בהתחשב בכך שיכולת הכיוון שלהם הייתה נמוכה ביותר. מפתיעה עוד יותר הייתה העובדה שכל אזורי המגורים הושמדו באופן מוחלט.

באותה השעה רוב האנשים היו בעבודה, ולכן מספר ההרוגים היה נמוך. היו שהציעו להפוך את חדרי האוכל במשרדים לאזור מגורים זמני, אך המנהלים ורוב העובדים התנגדו וטענו שזה יפגע בהפרדה הרצויה בין עבודה לשאר החיים. כלית ברירה עברו

האזרחים ללא הפוגה. לאחר שנה של עבודה רצופה שכזו, בעת שבדקו כיצד עמדו ביעדים שהוצבו להם, גילו המנהלים שהמשימות שהספיקו היו זהות לחלוטין לאלה שתוכננו בהנחה שאנשים ילכו הביתה לישון מתישהו. אין הסבר טוב לכך, אך יש החושבים שזמן העבודה הנוסף של אנשים במדורי בקרת האיכות ייצר כמות עבודה ניכרת ושוות זמן אצל אנשי הפיתוח. מצד שני, איכות המוצרים לא רק שלא עלתה; היא אפילו ירדה. אחרים טוענים שההאטה בקצב העבודה נבעה מכך שהמנהלים נכחו במשרדים במשך כל הימים והלילות.

מה שברור זה שאף אחד לא בנה את אזורי המגורים מחדש, ועד היום לא ברור האם ואיך הסתיימה המלחמה.

ג.

בקצה הרחוב הראשי בעיר, איפה שפעם היה חוף, עכשיו אין כלום. כלומר, כנראה יש שם משהו, כי אין דבר כזה שאין כלום, אבל זה לא משהו ששווה לכתוב עליו, ובטח לא משהו שאפשר לשכב בו על

חול ולקרוא ספר.

מאז שזה קרה, כשחם לאנשים הם פשוט מתפשטים, ולא כל כך משנה איפה הם נמצאים. הדבר יוצר כמובן מצבים לא נעימים, במיוחד עבור אנשים ביישנים ועבור אלו הדוגלים עדיין בצניעות. אבל חם, ולך תשכנע בן אדם שזה לא מקום שמתאים להיות בו עירום או בכגד ים כשכל כך חם לו. לך תדע - אולי בכיס של בגד הים יש לו סכין, או שהוא סתם יצעק עליך פתאום באמצע הרחוב, ואז המבוכה תהיה יותר גדולה מהמצב המקורי.

אחת אחת

אחת אחת הוציאו אותן. ראשית את אלה שנפגעו הכי הרבה, אלה שהחיים שינו את צבען ואת צורתן והשאירו בהן סימנים שונים ומשונים. אחר כך את אלה שהיו חבויות - נסתרות מהחוץ הן שמרו על צבען, אך הזמן שחלף שחק אותן, וניתן היה לראות שבמגע הקל ביותר הן עלולות להתפרק. לבסוף הוציאו את העמוקות ביותר, אלה שהיציבות שלהן החזיקה את כל השאר. המשקל הרב עיקם מעט את בסיסן, אבל כולם הופתעו שהן היו עדיין חזקות.

כשסיימו נותר רק חלל ריק, ובפעם הראשונה מזה זמן רב ניתן היה לראות מהזווית הזו את הים.

קרעים

יש צעקות מאחורי דלת נעולה. הכול מוכר. נראה שכל זה כבר התרחש, אבל אני בכל זאת נדרך כולי ומנסה לפרוץ את הדלת, להגיע אליה ולעזור, לעצור את כל זה מלהתרחש. אבל הדלת נעולה היטב, הצירים לא זזים ממקומם, והצעקות נמשכות מבעד למחסום הסיפור והזמן.

רעש לבן

היא יורדת במדרגות האבן, דרך המים הקפואים, הנמשכים עד לאורות של טבריה ממול, אבל לשם היא לא תנסה ללכת הערב, אולי בהזדמנות אחרת. הפעם היא מטפסת על הסלעים מאחורי המפל, מתיישבת בשיכול רגליים ובוהה. המפל יוצר רעש לבן, וזה ממלא את כל המחשבה. שקט כאן כל כך, רק רחש כזה, חוסר שקט. אולי לגימה מהבקבוק תעצור את זה. אפילו רחש הגלים לא נשמע דרך המסך הזה, כלום.

כדי למלא את השקט הזה אנחנו יכולים לנסות להיזכר בערבים אחרים בהם ישבה ככה, בלילות אחרים – תמיד זה מתרחש בלילה – בהם אולי כן היו מחשבות שנשמעו, בהם אולי עדיין רצתה משהו ברור וחד, בהם האורות הרחוקים הציתו תקווה, או שסתם עוד היה דחף להתקשר למישהו.

החתך ברגל דימם יותר מהרגיל, אבל אפילו הכאב

לא הצליח לעבור את הרעש הלבן. היא התקשרה אליו
כי זה נראה היה הדבר הנכון, לא כי זה הרגיש דחוף
- כמו כשאוכלים ארוחות כי יודעים שצריך לאכול,
כשהרעב כבר לא עובד.
אני מפחד.

שיווי משקל

היא מסתובבת בסיבובים איטיים. התנועות שלה בשליטה, יד-רגל-יד, אבל הסיבובים מתגברים, התנועות מתקצרות ונעשות דחופות. אני בוהה בה מהופנט, תוהה איזה כוח דוחף אותה, מה מניע אותה בקצב כזה. יד-רגל-יד-רגל-יד. אני רוצה לשאול אותה למה היא מסתובבת, אך המילים לא יוצאות, הקצב עולה, יד-רגל-תמונה-חושך-אור-יד. אני מתחיל להרגיש בחילה ומתחבא מאחורי הגיטרה.

רוצה להבין - לא, אני חייב להבין - מנסה שוב לשאול, אבל במקום מילים הידיים שלי מגבירות את הקצב, כמו מנסות להתאים למהירות ההולכת וגוברת של הסיבובים, חושך-אור-תמונה-חושך-קיר-יד. נדמה שכל זה כבר קרה פעם, שהייתי אמור לזכור משהו, אבל אני מרוכז מדי בסיבובים מכדי לזכור, והיא רק מגבירה עוד יותר.

הראש שלי מסתובב איתה, קיר-חושך-תמונה-
אור-קיר, לרגע נדמה שבשטיח נפער בור קטן, ובעוד
רגע היא תיבלע בתוכו. אבל מייד אחר כך זה נשכח.
עכשיו אני לא מצליח לנשום. היא עוצמת עיניים, יד-
רגל-יד. אני משוכנע שעוד רגע היא תיפול, וצועק לה
שזה מהר מדי. היא צועקת דבר מה בחזרה. הידיים
שלי זזות מהר יותר, כמו מתאימות לקצב המילים,
והיא מגבירה בהתאם.

מזנק מהכיסא, משוכנע שהפעם אספיק, אבל היא
כבר על הרצפה, דמעות זולגות על לחיי, זיעה על
שלה.

חושך.

ואז מחיאות כפיים. היא שמה את הכתף שלה
מתחת לזרוע שלי ומרימה אותי. הראש שלי עדיין
מסתובב, ונדמה לי שעוד רגע אקיא. היא קדה איתי
קידה, והרעש מתגבר.

"נפלת", אני מגמגם.

"שוב שכחת", היא לוחשת, ומלטפת אותי על
הלחי. אני עוצם עיניים ומנסה לנשום, אבל הדופק
עדיין גבוה - נדמה לי שאני נופל.

הפח

אני עומדת כאן על הגג של בית הספר הישן. האוויר נעים, והנשימות שלי ממלאות את הריאות בריח השדות שמסביב לישוב. אני מנסה להיזכר איך הגענו למצב הזה. הזיכרונות מטושטשים, אבל אני חייבת להצליח להביין, לפני שהזמן יאבד בשנית.

שנים לאחר מכן פגשתי בו שוב. הרוח שנשב הודיע לתחושת הזמן המטושטשת שלי כי העונה היא שוב סתיו (או אולי בעצם תחילתו של חורף), והמבט בעיניו, או לפחות זה שנדמה היה לי שראיתי, הראה כי גם בו העלתה הסיטואציה זיכרונות נעורים. נראה היה שהוא שמח לראות אותי. "מתי הייתה הפעם האחרונה?" לא זכרתי. ובכלל, הזיכרונות שלי מהמפגשים שלנו לקו בחוסר משווע בפרטים. "לפני

שנתיים, אני חושב, נתקלנו ברחוב." ככל שהמשכנו לדבר החיוך על פניו גדל, ואינני יודעת אם הדבר נראה היה כך לצופה מבחוץ, בין אם משורר ובין אם לאו, אבל נראה היה שבכל זאת עברו בינינו דברים נסתרים, כמו הכרנו זה את זה כל כך עד שלא היה צורך בתרגום.

בתקופה שלאחר מכן נפגשנו מספר פעמים בשבוע, לרוב בטיולי רחוב, או בבתי קפה שונים. מעטות היו הפעמים בהן נפגשנו עם אנשים נוספים. אינני זוכרת את כל הפרטים של כל מפגש ומפגש, אבל תמיד בשלב כלשהו התחיל לרדת גשם, ומפעם לפעם נראה היה שהוא צופה את התקדמות השיחה, כמו מנבא את העתיד להיאמר, ואילו אני הרגשתי כל פעם מחדש כאילו הייתה זו השיחה הראשונה. הייתי מופתעת שוב ושוב מהקרבה, מהיכולת שלו לקרוא את מחשבותיי כאילו נאמרו. לעיתים הייתה דמעה מפרה את שלוות החיוך הנסוך על פניו, ומעולם לא הבנתי על מה או על מי הוא בוכה. כל ההסברים שלו נגמרו במלמולים חרישיים או באמירות פילוסופיות למחצה, שהיו רחוקות מהחוויה שלי. אני מודה שהבכי קסם לי, אבל

פחדתי מכך שלא הבנתי נכון; פחדתי שמהו שעשיתי, או אולי משהו שאעשה, הוא שגורם לצער.

אני זוכרת את התקופה הזו כתקופה מאושרת יחסית, למרות שהטשטוש מונע ממני להצביע על אירועים ספציפיים בהם הרגשתי כך. עולים בזיכרוני רק שני רחובות, ספסל עץ אחד מתחת לפיקוס והריח של החולצה שלו. אבל נראה כאילו אינני זוכרת את תוכן השיחות. לא, זה לא מדויק, אני זוכרת מעטות.

באחת הפעמים הראשונות בהן נפגשנו בחדרו, שהיה לבן ברובו וכמעט לא הכיל קישוטים על הקירות, צלצל הטלפון, ובפעם הראשונה זכיתי לראות תמונה שתחזור על עצמה פעמים רבות במהלך הקשר בינינו. הוא שלח את ידו בחשש אל המכשיר וענה כשדמעות כבר בעיניו. השיחות היו קצרות, לא יותר משלוש דקות. במהלכן הוא כמעט לא אמר מילה. לאחר מכן היה נשען על הארון הלבן שבחדר, מתכופף למצב כריעה, דמעות זולגות מעיניו בכמות שלא הכרתי, וממלמל לעצמו תחילה "לא יכול להיות, לא", ולאחר מכן דברים לא מובנים.

בפעם הראשונה ההיא ניסיתי לחבק ולהרגיע אותו,

אך הוא הדף אותי ממנו בתנועות החוזרות ונשנות שלו, קדימה ואחורה, נשען עם הגב על הארון ומנתק עצמו ממנו.

אט-אט הפך הטקס הזה למקום המפגש העיקרי שלנו. כמעט שלא נפגשנו ברחובות העיר, שנראו לנו מלאים המון משמים, או בבתי הקפה, שנמאסו עלינו מהר מהצפוי. גם המפגש התקצר, ואני התחלתי להגיע רגע קצר לפני צלצול הטלפון וללכת כאשר נרגע לבסוף. הניסיונות השונים שלי להוציא אותו מהמצב המוזר הזה, שאליו הייתה מכניסה אותו השיחה, כשלו פעם אחר פעם. הוא לא הגיב כשביקשתי ממנו להירגע. כשצעקתי עליו שיצא מזה, הגביר את מלמוליו לכדי צעקה, אך המילים נותרו ללא פשר. וכשבכיתי אני, הרגשתי התעלמות מעליבה מצידו.

על סף ייאוש, שקלתי כבר לוותר. אז עלתה בדעתי דרך שאולי תאפשר לי לשבור את המעגל הסגור הזה. בפעם האחרונה שבה הייתי באותו החדר, התקרבותי לטלפון בעצמי וניסיתי להקשיב למילים. כפי שצפיתי, הוא לא הביע שום התנגדות. בהתחלה היה שקט על הקו, שמענו רק נשימות בצד השני. ואז היא התחילה

לדבר בלחש. רכנתי קרוב יותר, כמעט נוגעת בעורף שלו, אבל עדיין הצלחתי לשמוע רק שברי משפטים. אני חושבת שהיא אמרה משהו על אתמול ועל חלון, או אולי מתנול וחלום. לא שמעתי מספיק כדי להבין את הפרטים, אבל שני דברים היו ברורים: היה זה קול אישה, מוכר לי, אינני יודעת מהיכן, והשם שלי שב ונאמר מספר פעמים. התיישבתי על קצה המיטה וחיכיתי בזמן שהוא בכה. בחוץ פסק הגשם, ולרגע שקלתי פשוט ללכת משם, אבל כבר לא יכולתי לוותר; הייתי חייבת להבין את משמעות הנאמר, להבין את הטקס, לפענח את הקודים. הכול היה תלוי בזה.

אבל לאחר מכן אני לא זוכרת ששוב חזרתי לאותו החדר. זה מוזר, אבל נראה היה כאילו בבת אחת הוא נעלם מחיי, הלך כדי שלא לחזור. בלית ברירה התחלתי לשחזר בראשי את הטקס, כמו חשבתי שבשחזור אוכל סוף-סוף להבין. רוקנתי חדר אחד בדירה שלי מהתמונות על הקירות; קניתי טלפון קווי כמו זה שהיה לו, ושיחקתי את התפקידים לסירוגין. פעם הייתי אני, מקשיבה וצופה, פעם הוא, עונה לטלפון ובוכה, ופעם הקול המנחם בטלפון. ניסיתי לשחזר את המלמולים

בדיוק רב, להבין, לפענח. אבל כל הניסיונות כשלו; הכול נשאר אפוף ערפל וחסר כל פשר. כשמאסתי בחדר התחלתי לטייל בשכונה. עברתי את המכולת ואת גינת הכלבים; לפעמים אפילו עליתי על הגשר שעובר מעל הכביש הראשי ומגיע לשדות, אבל תמיד מצאתי את עצמי לבסוף על גג בית הספר, מביטה על מסלול ההליכה שלי מלמעלה. יכולתי לעצום עיניים בלי לחשוב על כלום, או להסתכל על העיר השכנה, על הבניינים הרחוקים או הקרובים. כאן, כך נדמה, הייתה לי מנוחה רגעית שבמהלכה לא עניין אותי פשרו של אותו טקס, משמעות המלמול או שמי שהוזכר.

אבל הוא חדר גם לכאן. התחלתי רואה אותו בחדרו, רגעים לפני שהטלפון צלצל. התחננתי שיפסיק, שישנה את המילים, שלא יבכה, אבל הטקס נשאר בשלו: שוב צלצול, שוב מושיט את היד ברעד, שוב השם שלי בוקע מהמכשיר, ושוב הבכי.

מפעם לפעם הדחיפות בקול שלי נהייתה קיצונית יותר. התחננתי שיפסיק, שיחשוב על משהו אחר, שלא יענה. התחננתי שיחשוב על מישהי אחרת. קמתי

והתחלתי לצעוק לחצר שלמטה, מתקרבת אליו, מנסה
שישמע, שיחשוב על משהו אחר, רק לא שוב על זה.
אבל על מה? הטקס עדיין לא היה מובן.

עוד רגע המכשיר יצלצל, אני כבר יודעת. אני קמה
לאט. תחשוב על משהו אחר. אני לוקחת שני צעדים
קדימה. "די, הנח." שתי נשימות ממלאות את הריאות
באוויר של לילה קר. דמעות החלו זולגות מעיניי.
הטלפון החל לצלצל. היד מתקרבת להרים את
המכשיר. מתחתיה החצר מטושטשת, רק הפח הבוודד
נראה בחדות. רק עוד רגע. תן לי רק עוד רגע. יותר
לאט. למה למהר?

כשהבנתי מה קרה, הכול כבר נעלם.

בריאה

נתאר לנו חושך מהסוג הכהה במיוחד, ריח מלוח של מי ים ורוח פרצים מרחפת על פני המים. החושך חזק מכדי לראות, אך היכן שנגמרים המים מתחיל חוף, המשתרע עד קצה האופק. ממעל, היכן שהיינו מצפים למצוא כוכבים, אין ולו אור זעיר להקל על החושך הקדמוני, ופרט לצלילי הרוח ורחש הגלים, אין קול שיפר את הדממה.

על החוף, פתאום, מתחילה תנועה. קטנה אומנם, וכמעט בלתי מורגשת, אבל ללא ספק תנועה. מעין רעידות חוזרות ונשנות, המשמיעות רחש משונה. היא, שעדיין אינה יודעת מי או מה היא בכלל, מתחילה להרגיש בקור העוטף אותה. היא אינה רואה דבר, אבל גם אינה יודעת כלל מה משמעות הראייה. אחרי רגעים מספר, כאב מפלח את התודעה הצעירה. הוא מורגש במיוחד במרכז האזור שבו הייתה

אומרת שהיא עצמה נמצאת לו היה לה חוש התמצאות בשלב זה. לאחר בחינה מדוקדקת יותר הייתה מבינה כי הכאב מרוכז דווקא בשני עיגולים שנמצאים לפני ומצידי אותו אזור.

אור בהיר בוקע מהנקודה על החוף - כבה ונדלק. אל האור מצטרף קול צורם. זהו אינו משב הרוח שאליו כבר התרגלה התודעה, גם לא רחש הגלים. קול אחר כמו קורא אליה, שואל אֵיך. הקול עולה ויורד, כמו מתואם עם האור הבהיר. היא עדיין אינה יודעת איך לפעול, מנסה לענות לקול הקורא אליה אך נופלת אל החול הקר. היא רועדת. כל שברצונה הוא לגרום לקול להפסיק, לצלצול המעיק להחריש.

ואז בבת אחת שוב חושך, שוב דממה. התודעה החדשה מספיקה אך לרגע להוציא אנחת רווחה, ואז נעלמת גם היא.

שוב עוטפים את החוף הרוח ורחש הגלים. והחושך, שליט יחידי, ממלא את החלל.

היכרות

הבנתי מה קרה, ועכשיו הכול ברור לי. לפני שבועיים, בערך בשעה הזו, יצאתי מבית הקפה "קסבה" בפלורנטין, אליו אני הולך לעיתים קרובות כדי לקרוא ולהעביר את הזמן, ויצאתי בדרכי הביתה. אולי הייתה זו כוס יין ששתיתי או עייפות רבה במיוחד, או אולי ההשפעה של המילואים שטרם הצלחתי לחזור מהם, אבל המחשבות התרחקו מהמדרכה והרחוב יותר מבדרך כלל.

כשעצרתי ליד הפיצה לקשור שרוכים, בדיוק כשהיא יצאה עם חברות שלה מהפאב, וראיתי אותה, הספקתי בזמן הקצר שבין המבט הראשון לאחרון, לבנות בראשי סיפור על היכרות קצרה במילואים ועל פגישה ארוכה באותו היום, שהרקע לה נלקח מאווירת בית הקפה שבו הייתי. הספקתי להשלים את הסיפור מהר מספיק כדי להגיע בדיוק לאותה נקודה, כך שכאשר נפרדנו

זה מזה במבט שמעתי אותה אומרת משהו כגון: "באת בזמן לא טוב. אני רתוקה בכל גופי ובכל נפשי לאיש הזה," ולענות בתגובה: "היה ערב נפלא."
ועכשיו, מדוע הסיפור הזה נראה לי אמין יותר מחלומות אחרים שחלמתי בהקיץ? האם העובדה שבזמן כה קצר הצלחתי לבנות סיפור של חמש שעות שיחה ושתיקות יש בה כדי להעיד משהו על אמינותו או על משהו אחר פרט לכך שהיכולת שלי לספר סיפורים משתפרת?

חופש יצירתי

להבות אדומות עלו מתוך החבית ושלחו גיצים למדרכה שסביב, אך האש יצרה בעיקר אור ורק מעט מאוד חום. עוד מעט ואיאלץ ללכת משם גם אני, אך בינתיים עוד אפשר להמשיך לצפות בדפים הנעלמים במהירות בלהבות, להביט על העשן שמפזר את המילים מעל הראש, ולנסות לזכור.

אני רואה את עצמי צעיר יותר, מביט באש חסרת המנוחה והחום ומנסה להתחמם באמצעות לגימה מהבקבוק שבידי. המשקה צורב את הגרון – לא הייתי מורגל בשתייה חריפה – ומעלה דמעות קלות בעיניים. כמו אצל בודלר, נראה שגם אצלי המשקה רק העמיק קשב ותבונה, ופתאום נזכרתי באחי כשהיה ילד קטן: כאשר נשפך לו מעט מיץ מן הכוס היה הופך בכוונה את כל הכוס שבידו. כך נראה היה לי באותו הרגע אותו אדם ששלח אותי לבצע משימה מקוללת זו.

התרחקתי מהמקום בכעס ובבלבול, זאת אני זוכר היטב, גם אם דברים אחרים נמחקו מאז, וטיילתי בעיר בלא לדעת לאן מועדות פניי. פעם או פעמיים חשבתי להיכנס לאחד הפאבים או בתי הקפה, או ללכת לבקר ידיד, אך שיניתי את דעתי. מסתבר שלאוויר בעיר הזו היה אז כוח, ולאחר הליכה ארוכה מצאתי את עצמי בכניסה לביתו שלו מכל המקומות בעולם. הכנסתי את עצמי עם המפתח שנתן לי, נכנסתי לחדר העבודה והתיישבתי ליד השולחן הגדול.

בראשי החלה להתגבש תוכנית, שלא יכלה להיכשל. הטקסטים מעולם לא נקראו על ידי איש מלבדי. אשחזר אם כן אני את היצירות, את שאינני זוכר אשלים בעצמי, ואפרסם הכול ככתביו. כך אתקן, חשבתי אז, את העוול שעשה הוא בבקשתו ואת זה שעשיתי אני בקבלי עליי את המשימה.

התוכנית התגלתה כקשה מהצפוי: הטקסטים רבים, והזיכרון חלש. פעם יצאו הסיפורים ברורים וגלויים מדי, כמו לקוחים ישירות מתוך חיי, חסרי מעוף; ופעמים אחרות יצאו לא שלמים, נסתרים מדי. כל טקסט שניסיתי לכתוב נפל בכמה רמות מהטקסט

המקורי שניסיתי לחקות.

במשך השנים נמנעתי מלפרסם את רוב הכתבים, במטרה שלא לפגוע בכבודו. לאחרונה הבנתי כי אין לכך כל משמעות, אך דווקא לאחר שגמלתי בליבי לפרסם את הטקסטים, תקפה אותי המחלה ומצבי הבריאותי אינו מאפשר לי עוד לבצע את הצעדים הדרושים כדי לפרסם את היצירות.

חיים שלמים עברתי, מעל ארבעים שנה עברו מאז התחלתי לעבוד על התוכנית המסובכת הזו, ולבסוף הגעתי למסקנה אחת: משמעות חיי הייתה בעבודה על הפרויקט הזה. אך כיוון שחיי עומדים לפני סופם, ועומד אני לפגוש את בוראי, הרי שגם הפרויקט עומד לפני סופו.

ולכן אני כותב אליך, חבר יקר, בכל לשון של בקשה -

את כל הטקסטים שתמצא בין חפציי, שרוף כליל בלי לקרוא.

ביום שפרץ השלום

ביום שפרץ השלום ישבתי כהרגלי באחד מבתי הקפה הרבים שבעיר הזאת. הקפה לא היה טעים במיוחד, והקהל היה הקהל הרגיל: צעירים עם מחשבים, מעט מבוגרים עם ספר ושתי חבורות רועשות.

הריכוז שלי באותם הימים היה מועט, ואחת לכמה דקות עצרתי את הקריאה בספר והבטתי בטלפון. בפעם השלישית או הרביעית שהסתכלתי אחרי שגמרתי את הקפה, פרצה הידיעה.

לקח לי רגע להבין מה קרה, ואז צעקתי בשמחה ויצאתי לרחוב. התחלתי לרקוד ולשיר. אבל כנראה שהידיעה הופיעה רק בטלפון שלי, כי אף אחד לא רקד איתי הורה.

"ביום שפרץ השלום," ניסיתי להסביר לשניים שיצאו מהאוטו וניגשו אליי, אבל הם לא הקשיבו.

הטיול הגדול

התעוררתי קצת לפני שהשעון המעורר צלצל. זינקתי מהר מהמיטה והלכתי למטבח להכין לי קפה. ידעתי שאם אני רוצה להספיק, אני חייב להזדרז, כי לא הספקתי לארוז יום לפני. בגלל לחץ הזמן לא הרשיתי לעצמי לשבת לשתות את הקפה בנחת, אלא שתיתי תוך כדי תנועה. ארזתי ביעילות - מעט בגדים שיתאימו לטמפרטורות השונות שיהיו בדרך; קינדל ולא ספרים פיזיים, כדי לחסוך במשקל; שני סנדוויצ'ים, וכמה פירות. התלבטתי לגבי מים - אני תמיד לא בטוח לגבי זה. ארזתי גם מברשת שיניים, כמובן. הכול בתוך תיק לא גדול מדי.

כבר יצאתי מהבית כשנזכרתי שלא רוקנתי את כל הפחים, וזה חשוב לפני שנוסעים, כדי לא לחזור לדירה עם ריח מסריח. יצאתי שוב ונעלתי את הדלת, אבל אז נכנסתי חזרה כדי לוודא שהגז סגור, שכל החלונות

סגורים ושהדירה נראית במצב מספיק טוב. עכשיו
אצטרך לרוץ.

הצגתי למכונה החדשה את הכרטיס עם התמונה
שלי, והשער נפתח. תמיד אחרי השלב הזה אני מרגיש
שכבר כאילו עזבתי, אבל מאז שלא צריך לדבר עם
מישהו בשביל שזה יקרה, המעבר אפילו יותר חד.
אחרי השערים צריך למצוא מקום נוח לשבת, ואז
אפשר להתפנות לאכול קצת מהצידה לדרך שהבאתי
איתי. אני תמיד אורז מעט מדי, אז זה בטח ייגמר לפני
שהיום הזה יתחיל בכלל.

הגעתי כמה דקות אחרי שהשיעור התחיל. אבל
לפחות לא באיחור גדול כמו בפעם שעברה.

בית בלי מראות

א.

אדם החי בבית בלי מראות, הולכת ומתרחקת תפיסתו את עצמו ממראהו האמיתי. לפעמים מגיע הדבר לידי כך, שכאשר ילך ברחוב לעת ערב – מחשבותיו עסוקות בהזיה מפורטת זו או אחרת, חוזרות שוב ושוב על סיפור חיים אפשרי בשינויי פרטים קלים (רבים נוהגים לקרוא לכך דמיון, אך בכך הם יוצרים אשליה כי האדם שולט באופן כמעט מלא על דמיונות אלה) ולפתע יראה את השתקפותו בחלון הראווה החשוך של אחת מאלפי החנויות של תל אביב – לא יזהה את עצמו כלל. הוא יעצור, יביט בריכוז בחלון, יתקרב ויתרחק מעט במטרה לבחון את דמותו היטב, ואז ילך לדרכו, תמה על כך שאדם יכול לא לדמות לעצמו. תחושה זו לא תעזוב אותו עכשיו ימים רבים, וגם אם תתפוס מקום צנוע בראשו היא תשוב ותופיע ביתר

שאת כאשר חבר ותיק יזכיר לו מאורע נשכח שהיה שותף לו, ושוב, למרות שיצליח לזהות את עצמו בסיפור, יהיה האדם עליו מסופר רחוק ממנו מאוד ואחר, כאילו כלל לא היה זה הוא, אלא דמות שהכיר רק מסיפורים.

אדם זה אינו דמות בדיונית ואף לא השתקפותי שלי. זהו אדם שהכרתי. שמו היה נועם, והמאורעות שתארתי עד כה זעזעו אותו עד שהחליט כי הוא חייב למצוא לדבר פתרון, להפסיקו אחת ולתמיד.

הפתרון הקל היה כמובן לקנות מראה, אך נועם זה לא רצה לבזבז כספו על דבר שנראה לו מיותר, או שאולי לא מצא זמן לכך. לכן החליט לסגל לעצמו מנהג, ובכל ערב לאחר שקיעת השמש, בעודו יושב או עומד בסלון דירתו, היה מביט אל החלון ורואה בו את השתקפות עצמו העמומה. כך, חשב, יוכל מדי ערב לוודא שהוא נראה כמו עצמו, ודמותו לא תשתעשע עימו ולא תשנה צורות כלאחר יד ובלי להתייעץ איתו קודם לכן.

היות שלא הייתה זו מראה אלא חלון, היה רואה בו-זמנית את השתקפות עצמו ואת החלל שבחוץ, ונדמה

היה כי הדמות עומדת באוויר.
הרעיון עבד בצורה טובה, והוא החל להיות דומה
לעצמו יותר עם כל יום שעבר, עד שהרגיש בטוח כי
הוא נראה כמו עצמו בכל יום.

עם הביטחון הזה הוא חזר לדבר עם אותו חבר
ותיק, אשר שכחתי לציין שזה אני, והלכנו לנו לבלות
כהרגלנו בבית קפה ולהעלות זיכרונות, שהרי כבר
מיצינו את כל נושאי השיחה שידענו לדבר עליהם
והגענו לשלב שבו חוזרים להתחלה בחיפוש נואש
אחר דברים מעניינים לומר זה לזה.

שוב תיארתי בפניו סיפור שאירע, והוא היה הדמות
המרכזית בו. בעודי מדבר, הבחנתי שהוא לא מרוכז
ומפנה את מבטו שוב ושוב אל דלת הזכוכית של
בית הקפה. להפתעתי הרבה, בסיום הסיפור נועם קם
בבהלה, אמר שהוא חייב לזוז ורץ החוצה, מותיר אותי
לגמור את הקפה לבד, תוהה על נטייתם של קשרים
להתעייף ושואל את עצמי האם נהייתי משעמם עד
כדי כך שנועם לא יכול לסבול להישאר במחיצתי
אפילו עד תומה של כוס הקפה.

לאחר מכן התגלה לי כי הוא רץ כל הדרך לדירתו,

נעמד בסלון והתבונן בדאגה בדמותו שבחלון. אך הפעם קרה דבר מוזר: הדמות בחלון הייתה אומנם דמותו, ואף דמתה לו, ממושמעת מתמיד, אך מאחוריה ניצב הפעם קיר ועליו תמונה, לימינה הייתה ספה ישנה, ואור חזק של מנורה האיר את פני הדמות המבוהלות. הדמות גם לא עמדה באוויר, אלא על רצפה מוצקה, ולעומת זאת, כאשר הביט מטה הוא ראה שתחתיו אין דבר פרט למדרכה, שנמצאה מרחק ארבע קומות מטה, ולמרות זאת הוא לא נפל. הפחד תקף אותו בחושבו כי בעוד רגע ייפול ויתרסק בעוצמה על המדרכה, והוא מיהר להיכנס לדירה דרך החלון, נפנה מייד למיטתו ושכב לישון, מקווה כי שנת לילה טובה תעלים את החוויות המוזרות.

ב.

לא, לא כך היה הדבר. כלומר, הרוב נכון אבל הסיום אינו מדויק. אתה אומנם מכיר את נועם טוב ממני, אבל אני הייתי עד ממקור ראשון לסיום, כך שיש לתקן את הסיפור:

דירתו של נועם נמצאת בבניין שמול הבניין שלי.

באותו ערב ישבתי לקרוא במרפסת, ובחוסר ריכוז - הספר שעמם אותי שוב - הבטתי סביב. כשהבטתי לבסוף מעלה, קצב הלב זינק, ונהיה לי קשה לנשום - הוא התקרב לקצה, עצם עיניים, לקח כמה צעדים אחורה, ואז התחילה תזוזה: בהתחלה רק הרגל נדרכה יותר, השריר הכין עצמו ואז ריצה קצרה והוא התנתק. ראיתי אותו מהמרפסת ממול. הוא נפל, ואני הלכתי להכין קפה. עד שחזרתי הוא עבר קומה אחת. הוא התהפך באוויר והביט מטה. האור בבניין שמאחוריו נדלק בדיוק כשהתחיל לצעוק. רעש בלתי נסבל. סגרתי את הדלת והסתכלתי לתוך החדר הריק. הדלקתי מהר איזה מכשיר שישמיע מוזיקה, אבל השקט בחדר היה כל כך חזק, אז חזרתי למרפסת והבטתי אל המרווח שבין שני הבניינים ממול.

הוא היה תלוי באוויר בין הקומה העליונה לזו שמתחתיה, מביט מטה בפה פעור. גם הרעש עדיין יצא מפיו. הסתכלתי והוא התחיל לזוז, הקצב התגבר. לא עבר רגע וכבר היה מחוץ לטווח הראייה שלי. נשענתי על המעקה, מקווה שלא אראה אותו מרוח על הרצפה. בין שני הבניינים ממול, קצת לפני הכניסה לחנייה,

היה בור במדרכה.

רצתי במדרגות, חציתי את הכביש והבטתי פנימה.
הוא המשיך ליפול, מסתכל ישר אליי עם חיוך עקום,
ונופל ונופל ונופל. משהו דחף אותי אחריו, ואז איבדתי
שליטה על הקצב. זה כמו לצלול, רק בלי הלחץ הזה
באוזניים. האור מהרחוב הולך ונחלש. כמה זמן אפשר
ליפול ככה?

אבוד

היד מושטת לאיטה קדימה, מונחת על המיטה בחשש, ואז נסוגה במהירות שוב לכיס המעיל. ואז שוב: היד יוצאת מהמעיל, וזה ברעד למחצית המרחק בין שני הגופים, מרחק שלא נראה שהיא יכולה לעבור, האצבעות נפרשות לפנים והיד ממתינה שם רגע קט, כמו אדים העולים ממשקה חם, רועדים למשב הקל ביותר. אבל הרעד חזק מדי עבור היד. במקום זאת היא מונחת עם הפנים לכיוון המיטה, כאילו שכך היא תחזיק מעמד זמן רב יותר, ואז נמשכת בתנועה חדה ונעלמת.

הוא יוצא מהחדר במהירות, כמו ממשיך את תנועת היד, עובר את המסדרון, ואז בצעדים גדולים במורד המדרגות והחוצה לרחוב. הוא ודאי חושב לעצמו, "אם אחרי כל כך הרבה זמן היא עוד כדי כך לא סומכת עליי," או אולי ההליכה דווקא מהווה עבורו תחליף

למחשבות. הרגליים מובילות, ונראה שאין לו כל כיוון ברור. לפעמים הוא הולך זמן רב באותו כיוון, אבל אז הוא חוזר מספר פעמים באותה דרך שבה הלך, רואה שוב ושוב את אותם אנשים, משתהה על אותם מראות. המסלול שבחר משעמם אותו. הוא כבר הלך בו מספר רב של פעמים, אבל כל מסלול אחר נראה לו משמים באותה המידה, כאילו העיר עצמה, על המגוון שבה, חסרה לו, ובעיניו היא באותו רגע רק אוסף מקרי של רחובות דומים.

ריצה

הוא רץ ברחבי המשרד, מחפש מישהו שיאמר לו דבר מעניין. שיצליח להסיט את תשומת ליבו מהמחשבה שטורדת אותו עכשיו, גרפית מתמיד, כאילו נדבק ממנה במחשבות החזותיות שלה, והצבעים העזים הנשפכים צובעים עכשיו את כל מוחו. ולמרות שאמר פעם שהכול הכול אפור, עכשיו הוא חושב שלא זה הצבע שבו התכוון לצבוע את כל האפור הזה.

היינו מצפים שהאנשים שסביבו ידאגו, או יתהו מה זה שנכנס בו ושלח אותו להסתובב בקצב מסחרר בין החדרים כדי לזרוק משפטים לא ברורים לחלל האוויר, ואז לצאת באותה מהירות שבה נכנס. הוא עוצר עצמו מלבכות, לא מצליח לעצור את עצמו מלהמשיך לבהות בתמונה הזו שלא יוצאת מראשו. אבל הוא כבר הרגיל אותם לשיטוטים כאלה, אומנם מתונים יותר, אך בעיניהם זה אותו דבר, ואף אחד לא שואל אותו

מה קרה, למה הוא רץ.

הצבע האדום שוטף הכול. הוא יוצא מהבניין כמעט בריצה, עכשיו בוכה, וכשהוא מבין שלא יצליח לדחוק את המחשבה מראשו, מחליט להתקשר אליה, לספר לה שהוא רואה את החתך ביד שלה שלא היה, את הדם המתפשט ברחבי האמבטיה. הוא מספר לה בין הדמעות, שלמרות כל זה עדיין שקטות ביחס לשלה, כמה המחשבה הזו היא בלתי נסבלת.

אבל למה חשב על כל זה עכשיו? הרי עברו כבר כל כך הרבה חודשים, והאדום כבר דהה שוב לאפור, וכבר הבין מזמן שאם הייתה אי פעם על הסף הזה, היה זה לפני שנים, והחרדה הזו מנותקת ממנה.

הוא מוריד את המים בשירותים, ורק אז מבחין סוף-סוף שמימינו ניצבת אמבטיה.

הוא מתיישב על שפת האמבטיה, מרגיע את הנשימה, מוריד את הבגדים, משליך אותם על הרצפה ונעמד בתוכה, תוהה האם היא עדיין עובדת.

אחר כך כל מה שיש זה קור המים על גופו. הוא רועד.

הוא לא יודע כמה זמן עמד שם מתחת למים, אבל

כשהוא יוצא מהשירותים בחזרה לבית הקפה, בגדיו
ספוגים והוא מרגיש, בפעם הראשונה מזה זמן רב,
רענן.

ציור

במרכז הציור שולחן קפה נמוך בצבע חום, ועליו מונחים ספרים, רובם דקים. נדמה לי שאלו הם ספרי שירה. העיניים, שלי לפחות, נמשכות אל הראשון שבהם, שמונח פתוח ומופנה לכיווני, אבל אינני מצליח להתמקד במילים. כמו בעל כורחי אני נאלץ להביט מסביב.

בקצה הימני אני רואה מעט כחול בהיר; לשמאלו לבן של קיר, ומתחתיו עציץ, שהעלים בו פונים ימינה בצורה שנראית מעט לא הגיונית ונראים מעט מטושטשים. אחר כך מאוורר. כמעט אפשר לראות את הלחות.

ניסיתי להשהות את תיאורה של הדמות שבמרכז התמונה שאני רואה, מחשש שלא אוכל לתאר אותה בדיוק מספק, אבל העיניים לא מסוגלות להתחמק יותר. העיניים שלה תופסות את המבט שלי ראשונות.

הן נראות כאילו הן מסתכלות על נקודה שנמצאת מעט לשמאלו של הצופה בתמונה, שבמקרה זה הוא אני, כאילו שהיא מנסה להתרכז בפרט מסוים שאינה יכולה לראות. קמט קטן בין הגבות, כזה שמתחשק להעביר עליו את האצבע כדי להרגיעו, מראה שהיא אינה מרוצה מדבר מה.

בניגוד לעיניים המרוכזות, על פיה נסוך חיוך קטן, אולי קצת מופתע, אבל נדמה שהוא מביע שביעות רצון. החיוך יפה, ונראה לי שהוא גורם לי לחייך בחזרה, אבל הוא נראה קצת חדש לה. אינני יודע אם זה בגלל שהפנים הללו רגילות לצחוק מתגלגל, כזה שבו הפה נפתח לחיוך גדול יותר כדי לאפשר לו לצאת, או כי הן רגילות דווקא להיות קודרות יותר, לפחות במעט. בין כך ובין כך החיוך נמצא שם, מוסיף לאווירה הקלילה - קלילה אינה המילה הנכונה כאן; הציור בבירור חיובי, נראה שהוא צויר מתוך הנאה, אבל משהו בחום הזה לא מאפשר לדברים להיות קלילים. ואולי אינני יכול לתאר זאת במילים, כך שאיאלץ להשאיר את ההכרעה הזאת למביט אחריי.

משמאל אני רואה דלת פתוחה, ומעבר לה חדר שינה

קטן. על המיטה סדין אדום, ועליו שמיכה דקה וגיטרה שוכבת בה, צווארה מונח בעדינות, כמעט רפוי, על הכרית, כאילו עייפה מנגינה רצופה. ומאחורי המיטה שידה ומנורת קריאה, ועוד ספר, שגם הפעם אינני מצליח לזהות את הכתוב בו.

הדפיקה בדלת הפריעה לריכוז שלה, והקול ששמעה הפסיק לדבר. היא הניחה את המכחול על השולחן הנמוך, הביטה פעם נוספת בציור שעדיין לא היה כפי שרצתה, אבל התקדם בכיוון הנכון, ונעלמה מטווח הראייה.

חקירה

א.

כשחזרה לחדר והתיישבה על הכיסא, נראה היה לה פתאום שונה. מנורת הקריאה פנתה ישירות אליה, מסנוורת את עיניה ולא מאפשרת לה לראות בבירור את הדמות שיושבת מולה. והאוויר הרגיש מחניק, מלא אבק. לכל אלה התווסף גם החושך, שהיה נוכח שם גם קודם, אך נדמה שהתחזק בזמן הקצר שבו שהתה מחוץ לחדר. היא הביטה אל החלון, לראות האם הווילון הוסט עוד יותר, אך מצאה שהוא נמצא בדיוק באותו מצב שבו השאירה אותו.

השינוי הוציא אותה משיווי משקלה, והיא אמרה בקול מודאג: "יפריע לך אם אני אפתח את החלון?" במשך מספר שניות הוא לא הגיב, ולבסוף שאל, "למה את מחליפה נושא?" בקול נמוך מהרגיל. היא השתתקה, תהתה איך היא בכלל יודעת שזה

עדיין הוא מעבר למסך האור, ואז גערה בעצמה על המחשבה, שהרי מי עוד יכול היה להיות שם.

לאחר מספר רגעים של שתיקה, בדיוק ברגע שבו החליטה לעבור לשבת לידו, הוא שאל "מה קרה?" היא לא הבינה על מה הוא מדבר וגיחכה לעצמה במבוכה, אך הוא שאל, באותו טון נמוך, "זה נראה לך מצחיק?" "אבל שום דבר לא קרה."

"אל תנסי להסתיר את האמת. זה לא יעבוד." על האמירה האחרונה היא לא ידעה איך להגיב, ולכן רק הביטה סביבה והבחינה בכך שהאור מסתיר אותה. האבק אפשר לראות את קרני האור הבודדות, והוא תהה האם היא מאפשרת לו לראות את האבק או מסתירה.

"איפה את?"

איזו שאלה מוזרה, חשבה, שהרי בבירור הייתה שם, ישובה על הכיסא, מביטה בקרני האור ומחייכת.

"למה את בוכה?"

הכאב פילח את האצבע שלה, ורק אז שמה לב שהיא כוססת ציפורניים, דבר שנהגה לעשות כל כך הרבה עד שרוב הזמן לא הייתה מודעת לכך.

"חייבת להסביר. בשביל זה את כאן."
 "אני לא יודעת על מה אתה מדבר."
 "אל תעשי את עצמך. רואים עלייך הכול. ואם לא
 הבנת את זה עדיין, זה לטובתך - את צריכה לספר."
 משפט זה גרם לה להביט שוב ברחבי החדר. והפעם
 גילתה שהמראה התלווה על קיר החדר נראתה שונה
 מבדרך כלל. היא קמה בזריזות וניגשה אליה, בוחנת
 אותה מקרוב, מנסה להבין מה ההבדל. ואז הבינה (היא
 הייתה מתארת את זה כנראה כהרגשה יותר מאשר
 הבנה) שאנשים מביטים מהצד השני.
 היא חשבה להטיח בו האשמות, שקלה לצעוק, אבל
 הבינה שגם הם ישמעו. לכן חזרה למקומה על הכיסא,
 שותקת ומתכננת את הפעולות להמשך.
 והוא בינתיים המשיך בשלו: "מה יש לך לומר?"
 היא חייכה לעצמה, ואז פנתה למראה ואמרה:
 "קהל נכבד. אתם, שהייתם עדים לשיחה, מתחילתה
 ככל הנראה, ואולי אף לשיחות קודמות, ולמרות
 שעשיתם זאת בלא ידיעתי ובצורה חסרת כבוד,
 אתם היחידים שיכולים להבין את המצב לאשורו.
 כל השאלות שנשאלתי, ההתקפות שהותקפתי, אינן

מבוססות על דבר שאמרתי. ואם בידי החוקר המכובד מידע נוסף על מחשבותיי או רגשותיי, שאינו הגיע ממעשיי או מדבריי, הרי שמידע זה אינו קביל לשימוש והושג ככל הנראה בדרך שאינה לגיטימית. למעשה, כל השיחה הזו היא חדירה לפרטיות מחשבותיי, ולכן אין זאת אלא שעל החוקר בעצמו לתת דין וחשבון. אך מכיוון שאני, בניגוד גמור אליו, מודעת למגבלות ההבנה שלי, אין בכוונתי לחקור אותו על כך יותר משנעשה עד עכשיו."

בסיימה נאום קצר זה, היא חשה מרוצה מעצמה, הרגישה שמצאה את הדרך היחידה לצאת מהסיטואציה הלא נעימה, כיבתה את המנורה שמעליה, הסתובבה לצד השני והלכה לישון.

ב.

היא נשכבה על המיטה כשראשה לכיווני, בעודי יושב שעון אל הקיר, וכך נוצר המצב שבו היא אינה רואה אותי ואני רואה אותה. היא החלה לבכות בכי מתפרץ, מהסוג שאינני מכיר על עצמי אך נתקלתי בו במספר מקרים קודמים. לאחר שנרגע הבכי במקצת, התחלתי

לשאול אותה לסיבות שהובילו להתפרצות, מנסה
לרדת לעומק הבעיה, לשורשיה.

היא סירבה לענות.

שאלתי שוב, מבהיר כי כל רצוני בהבנה, בהסבר
פשוט או מסובך, שיאפשר לנו תקשורת כלשהי,
שיאפשר לי להיות נוכח בחוויה הזו, ולא, כפי
שהרגשתי באותו הרגע, זר הצופה מהצד.

היא הכחישה את כל הסיפור, אמרה שאין על מה
לדבר וכיבתה את האור, כמו רצתה ללכת לישון. אבל
הבכי התפרץ שוב.

חיבקתי אותה וכלית ברירה לא שאלתי דבר.

קריאה לאחור

על הסיפור עצמו להוביל את הקורא בדרך הנכונה. המילים, ללא עזרה חיצונית, יובילו את מחשבותיך, החל מנקודת הפתיחה המציאותית עד כדי שעמום, דרך הצגת הנפשות הפועלות, מוכרות מספיק כדי שייראו אפשריות אבל שונות. אחר כך אתה חווה רגשות, אך לא יותר מדי, ולבסוף: חזרה אל המציאות בדרך השנייה, שכן קריאה לאחור היא קשה לרוב ולא נעימה, והשערים נסגרים בשעה תשע בערב או בכל שעה אחרת שבה עברת נקודה זו, ושומרים חמושים מונעים את המעבר. קורא אשר ינסה, למרות איומים אלה, לצאת דווקא בדרך בה נכנס, ימצא מולו ראשית שינויים רבים במסלול שחשב שזכר. רבים הקוראים שאבדו במסלול תעתועים זה של הסיפור, אשר נהיה זר כשמביטים בו מהכיוון השני. גם אם תצליח למצוא את דרכך במבוך זה, מחכה לך התנגדות חמושה, ורוב

הקוראים אינם לוקחים עימם כלי נשק כלשהו כאשר הם מתיישבים או נשכבים לקרוא. לבסוף תיאלץ להתמודד גם עם זעמה של הסופרת, אשר מסוגלת למחוק את הטקסט ואותך איתו.